

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DIJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

Iorga megbukott.

Alig van több tizenkét hónapjánál, amikor Nicolae Iorga, ujdonsült miniszterelnök, igen szépenhangzó kijelentést tett. Azt mondta:

En vagyok Románia utolsó erkölcsi tartaléka.

Már akkor szerény kétélyünket fejeztük ki aziránt, kerekedhetik-e kutyából szalonna. Az azóta eltelt egy évi kormányzás megmutatta, hogy igazunk volt. Nem lett belőle szalonna.

Iorgának is igaza volt. Mert megmutatta, hogy kormányzata egészen utolsó valami, s ime, a tartalékkal is jól beszélt. Mert most végre — pót-tartalék lett belőle.

*

Nem tudnók felsorakoztatni az egyéves kormányzás valamennyi érdemét. Még csak megközelítőleg sem vállalkozhatunk, hogy legalább nagyrészt az elkövetett ostobaságoknak csokorba szedjük.

A legantiszociálisabb és legundorítóbb adófajta a kenyérbélyeg, mely papírevésre szoktatja a szórakozott embert és utolsó filléreit préseli ki a legszegényebb néposztályból. Mintája annak, hogyan nem szabad egy adót kivetni: a leggazdagabb ember sem eszik több kenyeret, mint a legszegényebb, sőt több kenyér éppen a legegyszerűbb háztartásokban fogy. Tehát a szegényt adóztatja meg erősebben, nem a jövedelmet.

Ehez képest a levelezőlapmonopólium valóságos áldás, mert hiszen takarékosagra szoktat, nem levelezünk és tönkre sem tesz senkit, csak éppen azt, aki képeslapokat készített vagy árult.

Repülőbélyeg, amelynek az a lényege, hogy megérdemli a nevét: minden abból bevett összeg szépen elrepül s ha elszámolást kérsz, azt feleli a hadügyminiszter, nem lehet, nemzeti érdek, hogy titokban maradjon,

A konverziós törvénynek, amely helyes alap gondolata a gazdálkodók elviselhetetlenné nőtt adósságainak csökkentése mellett feltalálta azt az eljárás módját, amely a híressé vált gyorsítási törvényt is rosszabb. Pedig ez utóbbiról azt tartotta a világ, hogy az utolsó háromszáz év európai rekordja az ész nélkül való törvényalkotás terén.

Egyéves uralkodása alatt Nicolae Iorga, akit ha nem ér az a szerencsétlenség, hogy miniszterelnök lesz, mint nagy tudós halhatott volna meg és megbecsült ember, meg tudta magát utáltatni az ország egész lakosságával különbség nélkül.

Kérdezzük meg a tisztviselőket, akik májusra félfizetést kaptak, áprilisra semmit, márciusra esetleg, a nyugdíjasokat, akiket rendszeresen nem fizetnek, úgyhogy kiutalásuk végül is el-
 évül, oly hosszú ideig nincs pénz járandóságaik kiadására. A tanítókat, akik azt hitték, hogy amikor pártrónusuk, Iorga maga is tanárember, miniszterelnök lesz, számukra kezdődik az eldorádó és akiket ugyanaz a Iorga elküldött, ha nem tetszik fizetés nélkül

dolgozni, ugorjanak a Feketetengerbe. Az adózó polgárokat, akiknek a semmiből is fizetniük kell, mert ha nem, elkótyavetyélik utolsó párnájukat, rongyukat. És végül, mindenkit, mindenkit, magukat a nagyszámban kinevezett és azután „leépített“ alminisztereket is.

*

A kormánybukás miatt olyan általános az öröm, hogy még azok is, akik annakidején urnalopni segítettek Iorga kormányának, most banketszerű vacsorán kénytelenek levezetni túlárado boldogságukat: megbukott a kormány.

*

Mi lesz utána?

Erre a kérdésre máskor se igen lehetett válaszolni romániai kormánybukás után. Most még csak kombinálni sem lehet. Illetőleg nem létezik az a kombináció, ami nem volna egyszerűen fantasztikum és nem volna ugyanakkor lehetséges vagy valószínű is.

Lehet, hogy az összes erők összefogása következik, az ország süllyedő hajójának megmentésére. Belátás és

megértés kormánya, amelyiket minden tisztességes embernek kötelessége támogatni és amely jóakarattal fog igyekezni a még megmenthetőnek megtartásán.

Nincsen kizárva, hogy erős párt-kormány következik. Talán akad majd még egyszer egy Maniu — nem biztos, hogy éppen ő lesz-e — akinek sikerülni fog az ország népét meggyőzni legalább is pillanatnyilag, hogy tudna a bajok közepette valami segítséget kitalálni. Talán újra fogunk látni egy tiszta választást, amelyből becsületes és erős parlament kerekedik össze.

Az sincsen teljesen kizárva, hogy kiadják a kissé régi és kompromittált jelszót:

— Urnatolvajok, előre!

Ez utóbbi milyen kitűnő alkalom lenne érdemek szerzésére. Olyan érdemek szerzésére, amelyek feledtetnek minden előző bajt, kellemetlenséget, gazemberséget.

Amelyek holtbiztosan lemosnák az érdemszerző kezéről, ha van rajta, még a gyikosságnak, vesztegetésnek más tisztítószerezéssel soha el nem távolítható véres szennyfoltját is.

Gyilkostói rovat.

Mozgalmasnak ígérkezik az idei szezón.

Cantacuzino hercegnő a Gyilkostónál.

Két hét előtt Cantacuzino hercegnő a férje és huga társaságában rándult ki a tóhoz, ahol a Menedékházban szállott meg. Elragadtatással gyönyörködött a Gyilkostó csodálatos szépségeiben s mint örömmel értesülünk, menten fel is vetette szűk környezetében a villaépítés eszméjét is. Jól tenné a közbirtokosság vezetősége, ha sietne a hercegnő részére szép villateltet felajánlani.

Meisner volt miniszter a tónál.

Mult kedden közel 30 tagu előkelő társaság érkezett a tóhoz. Ott láttuk többek között Meisner volt minisztert, Isicescu, Piatra-Neamt prefectusát, egy olasz egyetemi tanárt stb. stb. A fényes társaság a Menedékházban kapott elhelyezést, ahol úgy a kényelmes, mint a figyelmes, pontos kiszolgálást nem győzték dicsérni.

Dr. Scheffler kanonok a tónál.

Az Erdélyi Lapok igazgatója, dr. Scheffler kanonok az ezerszékelyleányról visszautaztában Gyergyóban kiszállt, hogy megcsodálhassa világhíre érdemes Gyilkostónk mesebeli szépségeit. Ugy értesültünk, hogy kitűnő hangulatban járta be a környéket s elragadtatva ígerte meg, hogy lapjában széleskörű propagandát indít a Gyilkostó érdekében.

Olcsó autóbuszjárat a Gyilkostóhoz.

A Klimatikus bizottság egyik legfontosabb feladatának tekinti, hogy a Gyilkostót olcsón lehessen megközelíteni. Ezért olcsó autóbuszjáratot fog beállítani. Az első ilyen próbajárat folyó hó 12-én, vasárnap lesz. Magyar Dezsőnek az autóbusza vasárnap reggel 7 órakor indul a főtérről és este 7 órakor jön vissza a tótól.

Díj személyenként oda-vissza 50 lej. Jelelni lehet Deér Kálmán klimatikus bizottsági titkárnál a Brósz Gyógyszertárban folyó hó 10-én, pénteken délután 6 óráig. Elegendő jelentkező esetén 2, sőt három autóbusz is fog a közönség rendelkezésére állni.

A további terv szerint egyelőre minden vásár- és ünnepnap naponta kétszer indul az autóbusz a tóhoz.

Reggel 6 órakor a főtérről és délben 12 óra 30-kor az állomásról.

50% kedvezménnyel lehet Gyergyóba utazni.

A klimatikus gyógyhelyé minősítés következtében már május hó 15-étől 50 százalékos kedvezménnyel lehet városunkba jönni. A vasúti jegyet a városházán le kell bélyegeztetni s akkor visszafelé minden egyéb formáság nélkül lehet vele utazni.

Felhívjuk a tanács figyelmét arra, hogy a lebélyegzést minden lehető módon könnyítse meg, vásár- és ünnepnapon is tegye lehetővé, nehogy a lebélyegzés körüli huzavona az utasoknak kedvét szegje városunk ismételt felkeresésétől. Legjobb volna, ha az egész lebélyegzési eljárást a Klimatikus Bizottság venné át, hiszen a bizottság titkára a Brósz Gyógyszertárban egész nap rendelkezésére állhatna az utasoknak.

Olcsó étkezési lehetőség a Menedékházban.

A Menedékház új bérlője mindent elkövet, hogy árai semmivel se legyenek magasabbak a városi áraknál. A felmutatott árjegyzékből kiragadunk néhány példát ennek bizonyítására.

Egy adag zóna (villásreggeli)	10 lej.
Egy naturszelet	16 lej.
Egy fatányéros	20 lej.
Egy butélia asztalibor	18 lej.
Egy üveg világos sör	16 lej.

Ilyen árak mellett városunk kiránduló közönsége is igénybe veheti a Menedékházat s igazán nem érdemes egy napos kirándulásunkat kényelmetlen élelmiszer-csomagok cipelésével elrontani.

Makulaturapapír
 kilószámra kapható MÁRK
 könyvkereskedésben.

Ezer székely leányok napja Csiksomlyón.

Tavaly rendezték meg először s azóta már szokássá is tették ezt a kedves, megható székely ünnepséget, az ezer leányok napját. Az idén is, mint tavaly, összesereglettek Somlyóra a székely leányok, hogy festői viseletükben tegyenek tanúságot amellett, hogy magyarok és azok maradnak és hogy emiatt nem szükséges ellentétes véleményen lenniük senkivel. Hogy a régi kultúránk, szokásaink fenntartása gyönyörűsége senki számára, hogy az ősi székely táncok bemutatása, székely népdalok éneklésének hallgatása egyformán tudja gyönyörködtetni gróf Bethlen Györgynét, az Országos Magyar Párt elnökének feleségét és Dinu Stolojan prefektust, a román kormány csikmegyei képviselőjét.

Mint tavaly, az ezer székely leányok napja programjának egyrésze Csikszerezében, főrésze Somlyón zajlott le. Már szombaton nagyszámban gyülekeztek Szeredában az ünnepség résztvevői, vasárnapra ezernél jóval többre szaporodott az összesereglett leányok száma.

Misehallgatás és közös áldozás után a csikszerezéi Oltáregylet hölgyei reggelivel vendégelték meg az összesereglett lányokat, majd a résztvevők menetbe tömörülve Somlyóról Csik-

szeredába vonultak. Festői hatású menetelés, sok fényképezés után visszatérés Csiksomlyóra és ebéd, majd délután kezdetét veszi a tulajdonképpeni program.

A rendezőség a régi szeminárium udvarán hatalmas négyszögletű emelvényt állított fel, amelyen egymás után mintegy negyven község lányai jelentek meg külön-külön csoportokban s bemutatták a szebbnél szebb ősrégi székely táncokat, közben-közben egy-egy énekszámot is adtak elő. A program estefeléig tartott, amikor a közönség oszladozni kezdett. De azért az este megrendezett szőttesbálnak még mindig nagy publikum jutott.

Az ünnepség a legteljesebb siker jegyében folyt le. A székely leányok művészi táncai valósággal elragadták a nagyszámu közönséget, amelynek soraiban örömmel láttuk gróf Bethlen Györgynét, bodolai Nemes grófnét és Stolojan prefektust és kíséretét.

Az ezer székely leányok napjának megrendezése, amely különösen az ünnepély délutáni részén volt kifogástalan, de nagyon fárasztó munka, elsősorban dr. Nagy Bérnéné önmagáért érdeme.

Az ügyvédek és a konverzió.

Az ügyvédi kamara elnöke közli:

A csikmegyei ügyvédi kamara a konverziós törvény alkalmazásával kapcsolatos kérdések megvitatása céljából május hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésében határozatképpen kimondotta,

hogy a kamara tagjai által vállalt és megbízók nevében folytatott pénzkövetelések iránti vagy más tárgyú perekben ügyfeleknek a perbeli ellenféllel szemben tőke, kamat, perköltség vagy egyéb járulék címén fennálló követeléseit konvertálás céljából az illetékes bíróságnál a perben kapott meghatalmazás alapján és külön utasítás nélkül bejelentik. Ezen bejelentés vonatkozik a jogszerinti konverzió alá eső olyan perbeli követelésekre, melyek jogerős bírói ítélettel vannak megállapítva, melyek azonban egészben vagy részben még be nem hajtatnak, valamint a folyamatban levő perbeli követelésekre is.

Külön meghatalmazás nélkül nem fognak bejelentetni azok a perbeli követelések, melyekben az ügyvéd megbízójával már véglegesen

elszámolt, — tekintet nélkül arra, hogy a követelés tényleg bevételeztetett-e vagy sem.

Az ügyvédi kamara tagjaira nézve a közgyűlési határozat kötelező lévén, mindazok, akik ügyvéd által képviselt követeléseiket bármilyen okból konvertálásra bejelenteni nem kívánják, ezt ügyvédjüknek minél rövidebb idő alatt, de mindenestre a bejelentési határidő lejártá előtt (1932. július 19.) szóval vagy írásban hozzák tudomására.

Az ügyvédi kamara határozatának indokai részben jogi, részben pedig szociális természetűek. A kamara közgyűlésén folytatott jogvita eredményeképpen ugyanis az a vélemény szüremlett le, hogy a konverziós eljárás perbeli cselekménynek tekintendő, melynek megtételére az ügyvéd ügyfele érdekében a kapott meghatalmazás alapján nemcsak jogosítva, de kötelezve is van. A hivatalból való bejelentés ettől eltekintve a feleket megkíméli a legnagyobb gazdasági munka idején az ügyvédjéhez való járkálástól és különösen megóvjá attól, hogy a törvényt nem ismervén, vagy más ok miatt a

bejelentést elmulasztván, konverzió alá eső követelését egészben elveszíti.

Az ügyvédi kamara abból az elvből indult ki, hogy a hitelezők nem kívánják legalább is a felére leszállított követeléseiket elveszíteni s így a bejelentés minden hitelezőnek érdekében áll, viszont azoknak, akik követeléseiket, akár azért mert adósaikkal előnyösebb megegyezést létesítettek, akár más okból, bejelenteni nem kívánják, módot nyújt, hogy erről ügyvédjüket a legkevésbé költséges módon: egy levelezőlap árán értesítsék. Azoknak a hitelezőknek pedig akiknek követelése ügyvédjük által hivatalból bejelentettek, megvan a lehetőség arra, hogy a bíróság előtt és a tárgyalás során adósaikkal egyezséget köthessenek.

Dr. Abrahám József,
kamara elnök.

1849. október 6.

Nevezetes dátum a magyar nemzet történetében.

Egy ködös, hűvös őszi éjszaka leple alatt tizenhárom magyar vértanu halt hősi halált az aradi vársáncok tövében. Meghaltak azért, mert vezetői voltak a magyar szabadságharcnak és a lovagiasság szabályaihoz hiven, hűvellyel bedugott karddal lábhoz tett fegyverrel várták azt a parancsot, amely részükre szabad elvonulást biztosít.

Nem így történt. Az osztrák hatalom birtokosai tehetetlen dühükben úgy vélték elégtételt szerezni, hogy a szabadságharc vezéreit — adott szavuk ellenére — elfogták és belőlük négyet golyó által, kilencet pedig bitófán végeztek ki.

Valóban rájuk vall, hogy vértanuk kivégzéséhez az éjszaka leplet találták legalkalmasabbnak, mert vitézi tettük végrehajtása a napali világosság fényénél talán még őket is megrendítette volna. Ugy gondolták, hogy sötét tervük végrehajtása örök sötétségben marad, de az igazságot még a legsötétebb tömlőben sem lehet eltemetni, mert az örök világosság előbb-utóbb erőt vesz rajta.

Ma 1932. május 21-ike van. A nap sugaraival fényesen aranyozza be az aradi vár sáncait. Világossággal árasztja el a szürkén hömpölygő Maros folyó mindkét partját. A lakosság, az égetően meleg idő dacára, tömegekben vándorol a vesztőhely felé, a feltárt vértanusi-rokhoz.

Én is utra kelek. Utam a szabadságtér emberektől nyüzsgő piacán vezet keresztül és

A Siklódiak mezeje.

(Ditró határában.)

„Iszonyu napok következtek ezután ismét Erdélyre.”

Az Orotva patak völgye északi oldalán egy kopár magas hegy tornyosul fel. A hegynek meredek oldalait hajdan rengeteg fenyves borították. A hegy a ditrói Siklódi család birtoka. A tetején terjedelmes szép tisztás terület volt. A tisztás terület nem volt látható alulról, mert az ősfenyves fái oly magasak voltak, hogy távolról mint a hegygerincen lévő fák úgy tűntek fel.

*

Básta kényuralma elviselhetetlen. A székely szabadság oda van. Igazi székely vérből való fejedelmet kell választanunk, hogy valahára visszakapjuk szabadságunkat.

Székely Mózes nagy jó urunkat a török pártolja és mi is legyünk a pártján, hogy legyen mindenképpen Székely a fejedelmünk.

Igy történt, hogy Urunknak az 1603-ik esztendejében udvarhelyszéki siménfalvi Székely Mózeset megválasztottuk fejedelemnek.

Szegény fejedelmünk uralkodása azonban nem tartott sokáig, mert szövetségese elhagyta, megtámadta és Básta segítségével seregét Brassó mellett szétverte. Ebben a csatában fejedelmünk Urunknak 1603-ik esztendejében július hó 17-én elesett.

Igy beszéli nekünk ezt el Siklódi Gábor főemberünk, aki huszadmagával elmenekült a brassói csatából.

Csibi Pál lófő: Siklódi nagy jó uram! A történetek után nincsen, aki a székelységet vé-

delmezze. Básta nemsokára újból itt lesz Erdélyben. Rémuralmát újból megkezdí és akkor jaj nekünk, akik Székely Mózes pártján voltunk, mert fejünk és vagyonunk veszve van!

Siklódi Gábor: Én Básta uram újból rémuralmára gondoltam. Már régen, a török és tatár elleni védekezésnél megkezdtem az élelmiszerek gyűjtését és az erdei birtokomon való elrejtését. A hadbavonulás előtt újból gondolkodtam, hogy vagyonunkat és életünket megmenthessük.

Az összes ingó vagyonunkat, úgy az enyémet, mint haditársaimét az Orotva völgyén tuli rengeteg erdősséggel körülvett birtokomra szállítottam. Ott vannak: ökreink, teheneink, lovak, kecskéink és disznóink.

Most, amihelyt hazaérünk, Gyitró falunkba nem fogunk bemenni, hanem a falu kikerülésével jutunk az említett helyre. Nem szükség, hogy Gyitró faluban hazaérkezésünkről tudjanak. Jobb lesz, ha rólunk az a hír, hogy a csataterén maradtunk. Így Básta boszujától megmenekülünk.

*

Husz harcos székelyből tíz a Siklódi családdhoz tartozik. Amikor birtokukra az ősfenyvesek közé értek; feleségeiket, gyermekeiket, szóval: családjuk minden tagját ott találták.

Öreg Siklódi Gábor: Hogy a jó Isten szerencsésen hazahozott, annak nagyon örvendünk. Már nagyon aggódtunk, hogy mi van veletek? Harcolni mentetek fejedelmünk érdekében és szegény, amint hire jött, a csataterén esett el. Most újból következik Básta rémuralma. Nem csak mi vagyunk a falunkból az erdőbe buj-

dosva, hanem mások is, akiknek féltetni valójuk van. Féltetni valója tulajdonképpen mindenkinek van, mert már nem biztos senkinek az élete Básta zsoldosai előtt.

Gyitró falu lakosságára Básta főgenerális, kormányzó nagyon haragszik, mert a múlt évi augusztus hó 7-én Rudolf császár király részére a hűségsküt csak kilenc gyitrói szabados székely tette le!

*

Bauer zsoldos kapitány: A kormányzó főgenerális urunk Básta parancsa alapján jöttem Gyitró községbe razzíát tartani. A razzia különösen a Siklódi család ellen lesz. A Siklódi család Székely Mózes fejedelem érdekében nagyon sokat tett és ezért az egész családnak bünhődni kell!

Deák István főember: Nagy jó kapitány uram! A Siklódi családból öt harcos a Brassó melletti csatában elesett. Az itthonmaradottak nyomtalanul eltűntek.

Bauer: Az nagy baj. A házukat és gazdasági épületeiket nem vitték el. Azokat a faluban hagyták. A parancs szerint így is bünhődnek, mert elkoboztatam jószágait!

Deák István: Nagy jó kapitány uram! Most Gyitró faluban olyan szegények az emberek, hogyha így tart, egy hét múlva éhen halunk! Ilyen körülmények között nincsen senki Gyitróban, aki a Siklódiak birtokáért egy fitytinget adna.

Bauer: Hát kegyelmed Deák uram mire jó? Megveszi a Siklódiak összes belsősegeit tíz fitytingért. Egy olyan szerződést (contractus) ad, hogy ezen a meglett világon még Deák uram

ebben a pillanatban jut eszembe, hogy pontosan 13 éves voltam akkor, amikor 1907-ben boldogult édesapám társaságában a vértanuk monumentális szobrát itt, ezen a helyen szemléltem.

Ma már csak a hire és a helye van meg, a szobor nyugalomba vonult. Alig 20 pernyi séta után, távolról tarka embertömeget pillantottam meg és így nem volt nehéz megállapítanom, hogy hol folynak az ásatási munkálatok. Mély megilletődéssel érek ahhoz a tömeghez, amelytől egyelőre semmit sem láthatok s a nyomasztó csendet, amely a lelkeket megüli, csak az ásatásokat vezető szakértő tanárok itt-ott elhangzó intézkedései törlik meg.

A tömeg közé furakodva sikerül oly kedvező helyet biztosítani magamnak, ahol közvetlen közelről szemlélhetem annak a bitófa-cölöpnek gondos feltárását, amelyiken Knezich Károly életét oltották ki. A sir feltárását vezető, előttem még ismeretlen ur féltő gonddal, fokozatosan spárgával csavarta körül a köröskörül földtől megszabadított cölöpöt, amely az állandó talajvizes földben teljesen korhadtt állapotban szétesésnek indult. És akkor arra gondoltam, hogy ebből a cölöpből egy darabot én is biztosítok magamnak azon célból, hogy megküldöm a csiki székhely múzeumnak, hiszen a csiki székhely mindig az örökös magyar tragédia főrészesze és eszköze volt s nem árt, ha a székhely ifjúság előtt egy ilyen ereklje állandóan hirdeti az ősök martiromságát és szimboluma a becsületes létfenntartás eszméjének.

Knezich Károly tábornok vértanunk bitójának egy darabját Zárai Jenő tanár ur — aki nek itt, a helyszínen bemutatkozottam — a kiemelés után rendelkezésemre bocsátotta és Kara Győző tanár urral egyetemben voltak szívesek mindenre kiterjedő részletes felvilágosítást adni, amelyek teljesen egyeznek a napilapokban közölt adatokkal. Így hát a részletekre itt nem térek ki, de le kell szegezmem, hogy a tervszerű kutatás megjelölt helyein kétségtelenül a vértanuk sirjai tárultak fel sorozatosan, amire elég garancia a fent említett urak és Pataki Sándor festőművész szakavatott és bizonyítékokkal alátámasztott nyilatkozata, akik az ásatásokat személyesen irányítják.

Este 7 óráig szemléltem az ásatási munkálatokat. A közönség oszladozik, a vezetők cölöpökkel és téglakerítésekkel jelölik meg a bitócölöpöket és sirhelyeket. Az a 13 munkás, aki a sors véletlensége folytán közreműködik a sírok feltárásán, lábhoz tett szerszámokkal jelzi a mai munka befejezését, amely a közbeeső va-

sárnap miatt hétfőn folytatódik, mert még két sirhelyet kell felkutatniok, és pedig: Török Ignácét és Pöltenberg Ernőét.

A nap is haladóban van, de így is fényt áraszt a feltárult sírokra s a sok vihart látott komor várfalak némán tanuskodnak most már a tragikus magyar sorsnak erről a fejezetéről is, amely az isteni gondviselés folytán 83 évi sötétség után a világosság fényárjába került, hogy minden időkre hirdesse a magyar szabadsághősök feltámadását.

A vesztőhely mellett elhúzódó fasor zöld levelei között ezer varjufészek és az estére hazatérő varjak ezer torokkal kiáltják, hogy kár, kár, kár...

Néhány percig még gondolatokba merülve szemlélem az egymásután sorakozó martírsírok feltárt tömegét és azután önkéntelenül sóhajtom én is, hogy kár volt értük, kár, kár.

Kertész István.

Dr. Szenkovits Lajos temetése.

A város intelligens közönségének teljes részvétele mellett ment végbe f. hó 2-án dr. Szenkovits Lajos temetése.

Egy mindenki által tisztelt, csendes családi életet élő, becsületes a közélet terén is értékes, rövid élet végére tette a pontot a kiemelt halál. A kettőtört, árnyékot, védelmet adó fa sorsát láttuk benne! Ott állottunk sirja körül s éreztük, hogy veszteségünk jóval nagyobb ma, a megpróbáltatások idején — amikor egy, a becsület, a munka, az emberszeretet mintaképet temetjük, — mint máskor, amikor a fenti tulajdonságok majd minden férfi jellemvonásának értékes, csillogó kövei voltak.

Ma, mikor közéletünk megfertőzött, ön-maga fiai által vágott sebekben vérzik, kétszeresen fáj, ha egy karakteres, fiatal, tettevagyó férfi bármely pontján az élet küzdő katonái közül kiesik. Ezek a gyöngyök csillognak az Ő sirjából a hátramaradottak felé s ezek csaltak a férfiszemekbe is keserű könnyeket.

A sirjánál körülálló rokkantak hirdették, hogy Ő mint katona is megállta helyét s talán a lövészároknak szenvedései vitték a korai halálba; szerették őt ott is, amikor hazájáért küzdött, szerették a polgári életben is, ahol egy békés kis család fészket szíve melegével gondosan ápolt s ahol mindvégig a becsület, tisztesség és határozottság embere volt!

Politikailag is állotta helyét s nem locsant, mint a patakviz egyik oldalról — gerinc-

kell venni, mert ha megszabadulnak, végünk van!

Bajkó János Siklói uram parancsát szó szerint teljesítette. Harmadnap mulva kérde Siklói uram: Bajkó uram! Mi van a katonákkal? A nyavajások megkötözve barlangban vannak. Jó! Dehát kegyelmed adasson valami ennivalót nekik! Siklói uram! Ez nem volt megparancsolva! Mégis adasson enni nekik, hogy a nyavajások meg ne dögöljenek és őriztesse szigoruan, hogy meg ne szökjenek!

Az irgalmas Isten végre megkönyörült Erdélyen!

Básta Uruknak 1603-ik esztendeje második felében Erdélyből kivonult a császári hadsereggel. Siklói Gábor uram az őt fogoly katonát társaik után eresztette, de azok nem mentek, hanem Siklói uram hűséges jobbágynak szegődtek.

Gyitró népsége az erdőkből a faluba bevonult. Deák István uram a Siklóiaknak a belsőségeiket visszaadta. A szerződést szétérték. Gyitró népsége és az egész Székelyföld a rémuralom alul felszabadult.

A Siklói család Gyitró népsége nagyrészt az éhenhaláltól megmentette. Előrelátó volt és Básta rémuralmát megelőző időben török és tatár elől erdei birtokán annyi élelmiszert halmozott fel, hogy abból székely testvéreit segíthette.

Ditró népe sokáig visszaemlékezett a Siklóiak erdei birtokára, a Siklóiak mezejére!

Ferenczy Dénes.

telenül — a másikra azért, hogy munka nélkül éljen. Ott kívánt megélni, ahol munkássága legkevésbé volt embertársai közös sorsa ellen való s így tért a tudományos pályáról a kereskedői foglalkozáshoz.

Özvegye s kis leánya büszkén tekinthetnek a sirra, mely bár fájdalmasan választja el őket, de vigaszt sugároz s közmegebecsülést örökségül, mely végig kíséri őket éltjük útjain.

A sirnál Vákár József plebános, dr. Bartos Gyula s György Fazakas István vettek a jelenlévők nevében töle búcsút.

Dr. Szenkovits Lajos, az édes anyaföld legyen könnyű poraid felett, hiszen szíved vérével szeretettel eleget tápláltad. *Gécsé.*

HIREK.

— Jól megérdemelt előléptetés. Most vesszük a hirt, hogy László Antal főmérnököt a városi tanács előterjesztésére, a munkaügyi minisztérium királyi dekrétummal az országos mérnöki karban II. osztályu rendes mérnöki rangból I. osztályu rendes mérnöki rangba léptette elő. Gratulálunk neki s örömkönnel kell kifejezést adnunk, amikor azt látjuk, hogy a becsületes, feltűnést nem kereső, szorgalmas tisztviselői munka megértő jutalmazásban részesül. László főmérnök az ő hajlíthatatlan egyéni becsületességével, pedáns tisztviselői kötelességteljesítésével s a legaprólékosabb dolgokban is kellő szigorúsággal eljáró tisztviselője városunknak, aki nem a nagyszólamok embere, de csendes munkálkodásával, irányító komoly ténykedésével mindenki becsülését bírja s bár so-kan pedanteriájáért rossz kritikát mondanak róla, magukban mégis elismerik, hogy ő az igazi példás tisztviselő mintaképe. Kívánjuk, hogy ezen újabb rangosztályban is városunk érdekében eddigi fáradhatatlan ténykedéseit tovább folytatva, munkásságából úgy neki, mint a köznek áldás teremjen.

— A kormányváltás és Dinu Stolojan prefektus. Amilyen általános meglepődést keltett a Iorga-rezsím bukása, olyan aggodalommal figyel Csikmegye lakosságából mindenki, aki nek alkalma volt a vármegye prefektusával egyszer is találkozni: magával fogja-e a kormányváltás hozni a prefektusváltást is. Ez eddig minden egyes esetben bekövetkezett, mert a prefektusi állás a kormány bizalmi állása és azt minden kormány a maga embereivel tölti be.

Ezuttal talán kivétel lesz Csikban. Dinu Stolojan ugyanis nem Iorga-párti s a prefektusi székbe mint a Vlad-Tepeş liga képviselője került be. Ennek a ligának tudvalevőleg a tolvajok kiirtása a célja és szerepe sohasem volt aktuálisabb, mint ma. Így valószínűnek tartható, hogy a Tepista alakulat az új kormányban is részt vesz s ebben az esetben a kormányváltás miatt nem kellene prefektusunkat, akinek távozását a vármegyében minden becsületes ember őszintén sajnálná, elveszítenünk.

— Nem jönnek vissza a régi interimárbizottságok. A kormánybukással kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a régi interimárbizottságok helyüket automatikusan újra elfoglalják. Illetékes helyről felkértek, hogy e hiresztelést mint teljesen alaptalant, ecfoljuk meg.

— Újabb sportbaleset. Kedden este az egész várost percek alatt bejárta a hír, hogy a gimnázium tornavizsgája után Ávéd Gerő, közismert kitűnő tornász és sportember, több nagyvárosi korcsolyaverseny győztese, életveszélyes ségig súlyos balesetet szenvedett. A tornavizsga befejezése után a jelenlévő közönség kérésére nyújtón mutatott be nehéz produkciókat, amelyek között szerepelt a nagy halálforgás is. Egy ilyen forgás közben a lába a nyújtó oldalában megakadt és a hatalmas lendülettel mozgásban lévő test nem bírta magát visszatartani, irtózatoss erővel földre vágódott. Negyedóránál tovább feküdt eszméletlenül Ávéd Gerő, majd később öntudatát visszanyerte ugyan, de alsótestét és végtagjait megmozdítani sem tudta. Az azonnal előkerült orvosok megállapították, hogy gerinc-törést szenvedett, amely egyike az emberi test legborzalmasabb sérüléseinek. Szerdán reggel

örökösei sem adhatják vissza a belsőségeket a Siklóiaknak.

Deák uram engedett az erőszaknak és megvette a Siklói birtokot.

*

A Siklóiak menedékhelyükön nagyon szigorú őrseget szerveztek, mert nagyon félnek Básta zsoldosaitól, de méginkább az árulóktól. Szükséget nem szenvednek, mert kenyér, tej, turó, vaj és hus ennivalójuk elég van. Gyitró falu lakói olyan nyomorúságban vannak, hogy egy falat kenyérért eladnák az apjukat!

Gyitró falura ezután jött még a nagyobb veszedelem. Bauer zsoldos százada eltávozott. Jött helyette zsoldért, napi bérért, kalandorok, rablók és gyilkosokból összetoborzott egy másik császári század. Ennek emberei előtt nem volt semmi szent. Női becsület, tulajdonjog és emberi élet, ez nekik semmi. Nőket megbecsülnének, rabolnak, gyilkolnak és gyújtogatnak!

Aki tud, menekül az erdőbe, dacára annak, hogy éhínség van és hideg őszi napok következnek.

*

Teufel zsoldos káplár: Ennek a hitvány székely falunak lakosai nem fognak ki rajtam. Ötödmagammal kinézek a hegyek közé és onnan behajtom őket ökröstől, lovastól és tehenestől!

*

Bajkó János: Siklói Gábor nagy jó uram! Básta zsoldosaiból két nap óta itt ólálkodik két katona. Mit csináljunk ezekkel? Siklói: El kell őket fogni és megkötözve egyik szikla-üregbe be kell őket dobni. Szigorú őrizet alá

Ávéd Gerőt Kolozsvárra szállították. Felépüléséhez legújabb hírek szerint remény van. A tragikus baleset áldozata és családja iránt a részvét általános.

— **Sulyos baleset** érte május 28-án Pál József Ignácé volt kereskedőt, ki az utóbbi időben napszámosmunkával tengette az ő és családja életét. A Cziffra József régi malomházának lebontásánál vállalt munkát. Pál József a malomépület padlásáról egy deszkán akarta a lebontásközben felszabadult téglákat leeresztetni, miközben a korhadt padlás leszakadt és Pál József a mintegy négy és fél méter mélyen fekvő cementpadlóra zuhant. A szerencsétlenül járt embert munkástársai félholtan huzzák ki a romok alól. Az orvosi vizsgálat a test eldugadása miatt még nem tudta megállapítani, hogy csonttörést, repedést vagy ficamot szenvedett-e. Pál József, a kenyérkereső sulyos betegen ágyban fekszik, sem mindennapija, sem orvosságra való pénze nincsen. Avval a kéréssel fordul a jószívű emberekhez, hogy bármily csekélységgel segítsék inségében. Lapunk kiadói hivatala szívesen juttatja rendeltetési helyére a kegyes adományokat.

— **Felmentettek egy ujságíró.** Gyergyó közönsége előtt is ismeretes az a harc, amely Részegh Viktor csikszeredai ujságíró és egy Tamás Vencel nevű gimnáziumi tanár között lefolyt. A tanár brutálisan bánt az iskolagyermekkel, ezt az ujságíró megírta s az esetből hónapokig tartó cikkezés, pamfletezés kerekedett. Tamás beperelte Részegh Viktort rágalmazás és becsületsértésért és a tárgyaláson nagy vád beszédet tartott. Vegye tekintetbe a törvényszék, mondotta, hogy egy kisebbségi ujságíró áll előtte, azok közül való, akik a megértést akadályozzák, az ország lakosai között egyenlenséget szítanak és akik a legnagyobb mértékben államellenesek. — Az ügyész felmentést kért. A törvényszék rövid tanácskozás után a verekedő pedagógust meg nem értő ujságíró, azzal az indoklással, hogy az állított tények valódisága a legteljesebb bizonyítást nyerte, felmentette.

— **Mi lesz a konverzióval.** A kormányváltással kapcsolatban sokat találgatják a konverziós törvény sorsát is, amelyet már a régi kormány is módosítandónak jelentett ki. A törvényre vonatkozólag el sem lehet képzelni, hogy azt hatályon kívül helyezték, amikor már egyszer a kiscgazdaadósságok felét elengedték, azonban remény van arra, hogy amit mindenki a legsúlyosabban kifogásol, a rendkívül nehézkes eljárást módosítani fogják. Ezért általában a konverziós bejelentésekkel nem sietnek a hitellezők. Figyelmeztetjük azonban főleg a kisebb kölcsönöket nyújtó falusi gazdákat, hogy amennyiben a törvény mégsem változnék, követeléseiket július 19-ig a járásbírósnál kiscgazda adósaikkal szemben feltétlenül be kell jelenteniök, mert a törvénynek máskülönbén elég ostoba rendelkezései szerint követelésük visszavonhatatlanul elvesz.

— **A műkedvelői előadások engedélyezéséről.** A „K. U.” közli: Isac Emil művészeti felügyelő a következőknek a közlését kéri: A műkedvelői előadások engedélyezése ügyében mind többen keresik fel s vidékiek teljesen felesleges költségekkel ideutaznak. Az ilyen engedélyezési közbenjárásoknak a kérés személyes szóbeli előadásának nincsen semmi értelme s ilyen uton elintézni nem lehet. Ezért a művészeti felügyelő nem is fogadja az ilyen ügyben jelentkezőket. A kérvényeket az illetékes helyi hatóságoknál kell beadni az előírt formák szerint, huszonöt nappal az előadás időpontja előtt, a darabnak két példányban való benyújtásával. A rendes időben beadott kérvényekre az engedély feltétlenül idejében megérkezik, ha a darab előadását a művészeti felügyelő javasolta, ennek a siettetése Kolozsváron minden körülmények között hiábavaló volna.

— **Román bélyeghamisítók**at fogtak el Bécsben. A bécsi hatóságok egy nagy bélyeghamisító bandát fogtak el. A bélyeghamisítók román bélyegét hamisítottak és valamennyien romániai állampolgárok. Az elfogott bélyeghamisítók ügyében a vizsgálat tovább folyik.

Gyilkostói Klimatikus Bizottság.

A gyilkostói klimatikus bizottság felhívja mindazon kereskedőket, kik gyilkostói lev. lap elárúsításával foglalkoznak, hogy birtokukban levő lev. lapokat 5—10-e között a titkári hivatalnál lebélyegeztetés végett mutassák be, mert ennek elmulasztása, nemkülönben e lapoknak lebélyegzés nélküli árusítása, a szabályza 19. §-ába ütköző kihágást képez és esetenként 500 lejig terjedhető bírságot von maga után.

*

A Gyilkostói Klimatikus Bizottság pályázatot hirdet az állomás és Gyilkostó utvonatra menetrendszerű autóbusszjáratra.

Pályázatok f. hó 11-ig nyújtandók be Deér Kálmán titkár urhoz, akinél a koncesszió részletes feltételei is megtekinthetők.

* **Eladó.** Szabadkézből olesó árban a főtéren 3 szoba, konyha, kamra, új téglaház, teher és adómentes, azonnal átvehető. Cim a kiadóban.

5—1

* **Bérvágást** egyeseknek minden hét végén legolcsóbban végez a

2—2

Tekerőpataki Gözfürész.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó hó 15-ikétől a városház-utcai műtermemet átköltöttem Regele Ferdinand-ut 65. szám alá a Blénessy Jenő-féle házba.

Ezuttal kérem a közönség szíves támogatását és maradok teljes tisztelettel:

4—3

Tilly Artz.

* **Jegeskávé és fagyalt** minden nap a B O J U M-bodegában kapható!

3—3

SPORT.

Kolping — Liceul Sft. Nicolae 2 : 1 (1 : 1).

Biró Mátyus.

Vasárnap, május hó 9-én Csikvármegye legjobb csapata címért mérte össze erejét a két helyi együttes. A két régi rivális találkozása a nagy lelkesedéssel játszó Kolping biztos és megérdemelt győzelmével végződött.

A Kolping góllövői Zárug és Kereső voltak. A diákok gólját Economu 11-esből rugta. Kornerarány 5 : 3 a Kolping javára.

Vasárnap, f. hó 5-én a Kolping atlétagárdája Udvarhelyen vendégszerepel az udvarhelyi Kolping ellen.

Márk

márkája

márka

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik dr. Szenkovits Lajos elhalálása alkalmával részvétüket bármily módon nyilvánították és mély fájdalomunkban osztoztak, ezúton mond a leghálásabb köszönetet a gyászoló család.

Staniol színes és ezüst

Márk Istvánnál.

Rejtvények.

Jelige: Fejtörő az elme sportja.

Számrejtvény.

I.

Beküldte Székely Kálmán, Gyergyó.

15, 3, 10, 27, 8, 13. Hires sör
24, 20, 9, 22, 14, 22, 16. Férfinév
19, 4, 12, 4, 21, 18. Szomorkodó
1, 6, 24, 2, 7. Folyókon van
29, 12, 2, 17, 25, 8. Színészno beceneve
28, 23, 27, 22, 31. Nemzet
15, 26, 24, 30. Öreg cigány
32, 33. Latin kötőszó
1—33. Magyar dal.

Betűrejtvény.

II.

Beküldte Rubin Ilonka, Gyergyó.

kicsi	kicsi	kicsi	ra	ra	ra	W gy
kicsi	kicsi		ra	ra		
kicsi	kicsi	kicsi	ra	ra	ra	

II.

III.

Sz. D.

nap nap

$\frac{A}{A}$	&	$\frac{S}{D}$	J	1	$\frac{S}{S}$	$\frac{S}{S}$	$\frac{S}{S}$
---------------	---	---------------	---	---	---------------	---------------	---------------

A 22. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Számrejtvény: I. Füllentés. Betűrejtvény: II. Félelmetes ellenfél; III. Élet a virágok között. Helyes megfejtést küldött be Bíró Béla, Gyergyó.

Konverziós törvény

román-magyar szöveggel, mélyen leszállított áron, **20 leiért** kapható a Márk könyvkereskedésben.

Csak 40 lej egy hónapban

és a legjobb könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi

42

kölcsönkönyvtárába

Str. Reg. Ferdinand 15. Telefon 15.

Raktáron állandóan és megrendelés szerint kapható részletfizetésre is kül- és belföldi **márványokban**, valamint szürke és rózsaszínű **trachit siremlékek** és **sirszegélyek**, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelüig.

Szakszerű betüvésés bármely nyelven és héberben is

Barabás Gergely kőfaragómesternél

Lázarea jud. Ciuc (Szárhagy).

14

Vállalok bármilyen **épület** és **kriptaépítések**et a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, teljesen fagyálló anyagból.

Munkáimért írásbeli jótállással.

Szíves megkeresésre árajánlattal, tervezéssel készséggel szolgállok.